స్నేహ (వావి-వలస)

పులవర్తి రామారావు, Mahwah, NJ

స్నేహ....

మెట్లు దిగుతూ లివింగ్ రూమ్‌లోకి ప్రవేశిస్తూ 'Dad' అని పిలిచింది. కుడిచేతిలో టెన్నిస్ ర్యాకెట్, ఎడమ చేతిలో ముఖము మీద జారే బాబ్డ్ హైర్‌ను వెనుకకు జరిపింది. టెన్నిస్‌కోర్టుకు సరిపోయే స్కర్ట్, హాఫ్ స్లీవ్ షర్ట్ తెల్లని డ్రెస్‌కు మ్యాచింగ్ తెల్లని రీబాక్ షూస్, సాక్సు, చక్కని హుషారైన యువతి. దాదాపు 20 సం.ల వయస్సు, పసిమి ఛాయ. 5'6". ఆకర్షణీయమైన విశాల నయనాలు, సొగసు, చొరవ. డిగ్రీ స్టూడెంట్.

విలాసంగా మెట్లు దిగి తండ్రి దగ్గరకు వెళ్ళి నిలిచింది. డా. కృష్ణారెడ్డి సోఫాలో కూర్చొని నిదానంగా టి.వి.లో బేస్‌బాల్ ఆట తిలకిస్తున్నారు. శనివారం శలవు దినం గదా. కాల్‌డ్యూటీ లేదు. ఆట చూస్తూ కాఫీ తాగుతున్నారు. సమయం 10గం. కావచ్చు.

'Dad, I am my way to the court, sky is fine, and my boy friend, the next door neighbour Bill will go with me. We togethet will play two or three sets, relax and eat pizza or sandwiches out. I will join you and mom at lunch around 2 P.M. O.K. ?'

'O.K. Baby ! mind the wheel and the road when you drive' రెడ్డిగారు బదులు చెప్పి, టి.వి. ఆఫ్ చేసి దిగాలుగా ఆలోచనలో పడ్డారు. బయట కారు బయలుదేరిన శబ్దము.

మరికొద్ది సేపటికి డోర్‌బెల్ మోగింది. రెడ్డిగారు తలుపు తెరిచి చూస్తే ఎదురుగా మిత్రులు అనంతశర్మ, కంప్యూటర్ సైంటిస్టు. పదేండ్ల క్రితం కాకినాడ నుండి వచ్చి న్యూజెర్సీలో స్థిరపడ్డారు. రెడ్డిగారు అంతకుముందే మరో పదేళ్ళముందు, తిరుపతి నుండి వచ్చి జనరల్ సర్జన్‌గా ప్రాక్టీస్ ప్రారంభించారు. అప్పట్లో న్యూజెర్సీలో తెలుగువాళ్ళు తక్కువ. వారి పరిచయం క్రమేపి గాఢ స్నేహంగా వృద్ధి చెందింది. మనసులో దాపరికాలు, మొహమాటాలు లేవు. రెడ్డిగారు సాదరంగా ఆహ్వానించారు. శర్మగారు లోనికి వచ్చి ఎదుటి సోఫాలో కూర్చుంటూ.

'రెడ్డిగారూ ! ఏమిటిది ? ఒంటరిగా ఏదో ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నారు ? స్నేహ ఇప్పుడే బయట ఎదురైంది. టెన్నిస్ రాకెట్‌తో బిల్‌తో కారెక్కుతూ కనపడింది. బహుశా టెన్నిస్‌కోర్టుకు ప్రయాణమైనట్లుంది.'

శ్రీమతి రెడ్డిగారు ఘుమ ఘుమ్మనే కాఫీ కప్పులతో బయటకు వచ్చి టేబిల్ మీద ఉంచి శర్మగారిని పలకరించింది.

'అన్నయ్యగారూ, కాఫీ తీసుకోండి. అమ్మాయి స్నేహను చూసేరుగా. టెన్నిస్ అనీ, డాన్సు క్లబ్బులనీ, బాయ్ ఫ్రెండ్సని ఆమె గొడవే ఆమెది. కాలేజ క్లాసులలో మెరిట్ చూపుతున్నదని తగిన మంచి మ్యాచ్ కోసం కళ్ళలో వత్తులు పెట్టుకొని వెతుకుతున్నాము. మొన్న ఆ మధ్య ఇండియా వెళ్ళినపుడు మాకు నచ్చిన డాక్టరు కుర్రవాని సంబంధం మేము చూశాము. మా కులస్థుడు, నిదానస్థుడు. తల్లితండ్రులున్నారు. అమెరికా వచ్చి జాబ్ చేస్తానన్నాడు. అతడు అస్వతంత్రుడని, చాందసుడని స్నేహ నిందవేసి ఆ సంబంధం తిరస్కరించింది. మా అవస్థ, ఆందోళన చూస్తున్నారు కదా !"

కాఫీ తాగుతూ శర్మగారు సమాధానంగా అన్నారు.

'విన్నానమ్మా, విన్నాను. డోలు వచ్చి మద్దెలతో మొరపెట్టుకున్నట్లుంది మీరు చెప్పేది. పిల్లల వివాహ సమస్య వలస వచ్చిన తెలుగువాళ్ళందరికీ ఉన్నదేగా. ఇండియాలో మనవన్నీ అరేంజ్‌డ్ మేరేజస్‌కదా. తల్లిదండ్రులు సంప్రదాయము, పేరు ప్రతిష్ఠ, హోదా విచారించి వధూవరులను ఎన్నిక చేసేవారు. ఆ సంసారాలు ఎగుడు దిగుళ్ళు లేక కలకాలం నిలిచేవి. అక్కడి విలువలు అవి. ఇక్కడి విలువలు వేరే వేరు. కుటుంబ విలువలకు తావు తక్కువ. నదురు, స్నేహం ఉంటే చాలనే ధోరణి ఇక్కడి పిల్లలకు.'

కృష్ణారెడ్డిగారు కలుగ చేసుకుంటూ' అదేనండి నేను చెప్పేది శర్మగారూ. తెల్లవాళ్ళంటే వారిదో ప్రపంచం. వాళ్ళ చర్చలు, క్లబ్బులు, డాన్సులు, వంట వార్పులు అలవాట్లు అన్నీ ప్రత్యేకం. వాళ్ళలో అన్నీ ప్రేమ పెళ్ళిళ్ళే. వాళ్ళ డేటింగ్సు, boy, girl form సింగిల్ కుటుంబాలు, డైవోర్సులు, ఆ వెనుక వచ్చే కోర్టు కేసులు, సెటిల్‌మెంట్సు మనకు పూర్తిగా కొత్త. ఆవేశంతో ఊబిలోనికి దూకితే ఆ తరువాత వారేమయ్యేది, మనమేమయ్యేది ? చెప్పండి.'

రెడ్డిగారికి అడ్డు తగులుతూ శర్మగారు, 'ఇప్పుడు మాత్రం మనమేమి చేస్తున్నామండి. మన పిల్లల అలవాట్లు, విద్యాబుద్ధులు, వేష భాషలు అన్నీ ఇంచుమించు తెల్లవారివేగా. చర్మం రంగు మాత్రమే తేడా. మనము ఇక్కడకు వలస వచ్చి స్థిరపడిన తరువాత ఇవన్నీ సమస్యలుగా పరిగణిస్తే ఎల్లాగండి ? ఎప్పుడో ఒకప్పుడు అమెరికన్ సొసైటీలో కలసిపోక తప్పదు. ఓటు హక్కు పొందేకైనా. కాస్త ముందూ వెనుక తేడా, నాకైనా మీకైనా. అందరితోబాటు మనమూ ఉరుకులూ పరుగులూ పెట్టాల్సిందే.'

రెడ్డి : 'శర్మగారూ ! మీరే ఆవిధముగా నిర్ణయిస్తే ఎల్లాగండి. మనవారిక్కడ గుళ్ళు, గోపురాలు, పూజలు, పునస్కారాలు ఎవరు మారేరండి ? అమెరికాలో స్థిరపడినంత మాత్రాన మన పద్ధతులు మారాలని రాజ్యాంగంలో లేదే. వలస వచ్చిన వాళ్ళందరు వివిధ జాతుల వారే గదా. ఎవరి మతాలు అలవాట్లు వారివి. వర్క్ ప్లేసులోను, సంఘంలోను, రాజకీయాలలోను కలవక తప్పదు. దేశ చట్టాల్ని గౌరవించాల్సిందే. అదే హద్దు. దానిని మించి ఎవరి ఆచార వ్యవహారాలు వారివే ప్రస్తుతానికి. ఆ పైన వచ్చే తరాలవారు ముందు ముందు ఏ విధంగా మసలుతారో మనం ఇప్పుడు ఊహించలేము. దాని అవసరమూ లేదు.'

శర్మ : 'బాగుంది. చరిత్రలో ఎన్ని దేశాలలో ఎన్నెన్ని వర్ణ సంకరాలు కాలేదు. కాని చరిత్ర వేరు, సమకాలీన నిత్య జీవితం వేరు. నిత్య జీవితంలో మన అలవాట్లు, సంప్రదాయాలు కొంతలో కొంతైనా పాటిస్తూనే వున్నాము. ఏమైనా కొంత ఘర్షణ, రాజీ పడటము, మేళవింపు తప్పవు. ఈ తరం పిల్లలకు అటే మొగ్గు, అమెరికాలో మీ కులస్తులున్నారు మంచి హోదాలలో. వావి వరుసలు కుదిరితే మీరు సంబంధాలు కలుపుకుంటే మంచిదేమో పరిశీలించండి.'

ఇదంతా విని రెడ్డిగారిలో తొట్రుబాటు చోటు చేసుకుంది. ముఖము కందగడ్డైంది. ఆలోచనలో పడి చివరకు అన్నారు.

'అదేనండి నా సమస్య. ఇక్కడ పుట్టి పెరిగిన పిల్లలతోనే బెడదంతా. వారికి ఏది తోచితే అదే నెగ్గాలి. సంప్రదాయాలు కాదని పిల్లలు వ్యక్తిత్వము మీదనే నిలబడితే తెలుగు వాళ్ళకు, తెల్లవాళ్ళ పిల్లలకు తేడా ఉండనే ఉండదు. వావి వరుసలైనా చూడకపోతే మన పెద్దరికం గంగలోనే. అందుకే మా ఆవిడ ఇండియాలోని సంబంధాలనే చేసుకోవాలని పట్టుబడుతున్నది. అక్కడి పిల్లలు అణుకువగా మంచిగా ఉంటారనేదే ఆమె అభిప్రాయం' అని భార్య దిక్కులు చూచారు.

గొంతు సవరించుకొని శ్రీమతి రెడ్డి 'అన్నయ్యగారూ, మీకు తెలియని కొత్త విషయమేమిలేదు. పూజ పునస్కారం, శుచి శుభ్రం, ఏదో కొంత సంగీత జ్ఞానం మన తెలుగువారి సంస్కృతిలోనివేగదా. మేము వరునిలో కోరేది అదే. సాఫీగా కలకాలం సాగాలి వారి సంసారం.'

(మిగతా 37 వ పుటలో)

స్నేహ (ముగింపు)

కన్నతల్లి కూడా కొడుకును, కూతుర్ని తెడాగా చూస్తుంది. ఇలా చెప్పాలంటే సవాలక్ష సమస్యలు ఆడవాళ్ళను చుట్టుముట్టుతుంటాయి. ఇలా కొన్ని వందలవేల సం॥రాలు జరిగిపొయ్యాయి.

1975ని ప్రపంచ మహిళా సం॥గాను 76-85ని ప్రపంచ మహిళా దశాబ్దంగాను యు.ఎన్.ఒ. వారు డిక్లేర్ చేశాక 1975లో స్టేటస్ కమిటీవారు దేశమంతా పర్యటించి స్త్రీల సమస్యలను సర్వేచేసి 32 రికమండేషన్సు చేశారు. తరవాత కొపెన్ హేగన్ సభలు, మెక్సికో, నైరోజి సభలవల్ల స్త్రీలను ఒక్క కుదుపు కుదిపాయి. బీజింగు సభలు వారి జీవిత విధానాన్నే మార్చివేశాయి.

ఈనాడు మహిళల్లో కొందరుముందుకొచ్చి రచయితలుగాను, సంగీత సాహిత్యాలలో, చిత్రలేఖనంలో ఆటల్లో, పాటల్లో చదువులో, రేంకుల్లో ముందుకొస్తున్నారు. కుక్కర్లు, గ్రైండర్లు, వాషింగ్ మెషీన్లవల్ల స్త్రీ ఎంతో లాభం పొంది విద్యా ఉద్యోగాలకు పరుగెత్తుతున్నారు. గర్భస్రావపు హక్కు, ఆస్తి హక్కు, అత్యాచారాలపై తిరుగుబాటు చేస్తున్నారు. ప్రేమ వివాహాలు అక్కడక్కడ జరుగుతున్నాయి. ఏ పరిధిలోనూ జండరు డిఫరెన్సు ఉండరాదని ఉద్ఘోషిస్తోంది. ఈనాటి మహిళాలోకం.

కాని ఈ అభివృద్ధి అంతా 10 శాతం మాత్రమేనని సర్వేవల్ల తేలింది. అందువల్లే మా సంస్థలు గత 6 ఏళ్ళుగా ఎంపవర్‌మెంట్ ఆఫ్ ఉమెన్ మీద పోరాటం జరుపుతున్నా 33 శాతం రిజర్వేషన్లమీద ఉద్యమాలు – సభలు జరుపుతున్నారు. కేంద్రంలో 4 సార్లు ప్రభుత్వం మారినా ఇంతవరకు బిల్లు పాస్ కాలేదు.

చట్టాలు (Law) : ఇండియాలో ముస్లిం, క్రిష్టియన్, హిందూ మతాలు వేరుగా ఉంటాయి. వివాహం, విడాకులు, దత్తత, ఆస్తిహక్కు లాంటివన్నీ మతాన్ని బట్టి ఉంటాయి. అన్ని మతాల చట్టాలు స్త్రీలను చిన్న చూపు చూశాయి. ద్వితీయ శ్రేణిగా పరిగణించాయి. అంటే స్త్రీలకు ఏమతం గార్డియన్‌షిప్ ఇవ్వలేదు.

అన్ని రంగాలలో స్త్రీలను కించపరచటం అన్ని దేశాలలో అన్ని కాలాలలో జరుగుతున్న నగ్న సత్యం. ఈ పరిస్థితి మారాలంటే స్త్రీలు అంతా ఐక్యతతో అధికారం కోసం పోరాటాలు జరపాలి. అందుకు అన్ని మతాలవారు, కులాలవారు, జాతులవారు కలిసి ఐక్యతతో సభలు, సమావేశాలు, వర్కుషాపులు జరపాలి. స్త్రీలు పార్లమెంటులో, అసెంబ్లీల్లో 33 శాతం ఉన్ననాడు వారి సమస్యను వారే పరిష్కరించుకోగలరు. అంతేకాదు సహజంగా వారు మతృహృదయం కలవారు కనుక దేశ సమస్యలను, రాష్ట్ర సమస్యలను సరిదిద్దగలరు. ఈ దేశంలో విలయతాండవం చేస్తున్న లంచగొండితనం, కల్తీలు, బ్లాక్ మార్కెట్ స్మగ్లింగ్‌లు లాంటి దుశ్చర్యలను అరికట్టాలంటే స్త్రీల భాగస్వామ్యం అనివార్యం.

ప్రపంచ స్త్రీలంతా ఒక ధ్యేయంతో, లక్ష్యంతో తమ హక్కులను తాము అనుభవించగల తాహతు ఏనాడు సాధిస్తారో ఆనాడే అసలైన ఎంపవర్‌మెంటు ఆఫ్ ఉమెన్ సిద్ధిస్తుంది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే కొన్ని దేశాలలో ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం ఉంది. మరికొన్ని దేశాలలో రాజకీయాధికారం ఉంది. కానీ ఏ దేశంలోనూ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం స్త్రీకి లేదు. అభివృద్ధి చెందుతున్న ఇండియాలో స్త్రీలు ఇప్పుడిప్పుడే తమ సమస్యల నివృత్తికై పోరాటాలు సాగిస్తున్నారు. వారి అభివృద్ధికై పాటు పడుతున్నారు. కాని వారి శక్తి ఇంకా చాలటంలేదు. కనుక సోదర దేశాల స్త్రీలు కూడా వారికి తమ సహాయాన్ని అందించిననాడే వారి అధికారాన్ని వారు పొందగలరు. ఇది చాలా విస్తృత పరిధిలో జరగాలి. అయినా ఇది ఆగని పోరాటంగా మారితేనే తమ కోర్కె నెరవేరుతుంది. అధికారం, స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, స్త్రీలకు వచ్చే రోజులు దగ్గరలోనే ఉన్నాయని ఆశించటం అనుచితం కాదు.

నోరి నరసింహశాస్త్రి (ముగింపు)

నోరివారు తమ స్నేహితులతో యుద్ధ వర్ణన చేయడం తనకు చాలా ఇష్టమని, తాను అందులో లీనమవుతానని చెప్పుకొనేవారట. అదే విధంగా రుద్రమదేవి నవలలో జన్నిగ సేనలు, కొప్పెరుంజింగని సేవలు ఏవిధంగా తలపడింది, జన్నిగ ఏ విధంగా వ్యూహరచన చేసి యుద్ధతంత్రాన్ని నడిపింది, కొప్పెరుంజింగని ఓడించింది కళ్ళకు కట్టినట్లు వర్ణించారు.

ఈయన బహుభాషా పండితులు, సాహిత్యంలో బహుముఖ ప్రజ్ఞగలవారు. ఈ నవలలో కావ్యాలేగాక శాసనాలనుంచి కూడా శ్లోకాలను ఉదాహరించారు. ఒకటి రెండు చోట్ల ప్రాకృతం ఉదాహరించారు. తెలుగులో మహాభారతము, నిర్వచనోత్తర రామాయణము, పండితారాధ్య చరిత్ర, దశకుమార చరిత్ర, నృసింహ పురాణము, మనుచరిత్ర, శ్రీ కాళహస్తీశ్వర మహత్మ్యము, సర్వేశ్వర శతకము, సుమతీ శతకము, నారాయణ శతకము, క్రీడాభిరామము మొదలైనవాటిని ఉదాహరించారు.

సంస్కృతంలో ఉపనిషత్తులు, భారతము, మనుస్మృతి, కులార్ణవ తంత్రము, విక్రమోర్వశీయము, నీతి శాస్త్రము, అమరుకము, కావ్యాదర్శము, దశకుమార చరిత్రము, పుష్పబాణవిలాసము, వ్రతకల్పము, హేమాద్రి దాన ఖండము, ప్రతాపరుద్రీయము, పాణినీయము, భాసనాటకాలు (ఊరు భంగనాటక ప్రదర్శన) పేర్కొన్నారు.

ఈయన రుద్రమదేవి కాలంనాటికి లేనియక్షగానాల ప్రస్తావన చేశారు.

ఇన్ని శ్లోకాలు, పద్యాలు ఉదాహరించిన నవల నోరివారి రుద్రమదేవి తప్ప మరొకటి లేదు.

ఇతివృత్త స్వరూప స్వభావాలేవైనా పఠితలలో ఉద్దిష్ట ప్రయోజనం సాధించిన రచన ఉత్తమ రచన.

రుద్రమదేవి నవల నిశిత పరిశీలనానంతరం సమర్థుడైన కవికి ఏ ఇతివృత్తమైనా రసావిష్కరణకు ప్రతిబంధకం కాదని తెలుస్తుంది. నన్నయ, తిక్కన, ఎఱ్ఱన, శ్రీనాథుడు, పోతన, ధూర్జటి మొదలైన ఆంధ్రసాహితీ మూర్తుల సజీవచిత్రణ చేసిన పుంభావ సరస్వతులు కవి సామ్రాట్టులు నోరి నరసింహశాస్త్రిగారు. చారిత్రక సాహిత్య సృష్టిలో అగ్రగణ్యులైన శాస్త్రిగారు ఆంధ్రసాహిత్య జగత్తులో ప్రత్యేక స్థానమలంకరించిన మహనీయులు.

Women in AP, India (ముగింపు)

చిక్కు సమస్య సమస్యగానే మిగిలేట్లుంది. దానిని ఒక కొలిక్కి తేవాలని శర్మగారు, రెడ్డిగారూ ! అమెరికాలో రెండు దశాబ్దాలున్నా మీరు తెలుగు తనాన్ని పోనిచ్చుకోలేదు. వధువులు వరులను, వరులు వధువులనను దిగుమతి చేసుకొనుట ఎల్లప్పుడు వీలుకాదు. ఇంతకీ వివాహాలు మనకా, మన పిల్ల కొరకా ? ఇండియాలోనా, అమెరికాలోనా ? కాపురం ఈ దేశములోనే - Little India లో చేసేటప్పుడు ఇక్కడి సంబంధాలనే చేసుకోవడం లోకజ్ఞతేమో. ఛాందసం తగ్గాలి. అన్యోన్యత – little compatibility సమస్య కాకూడదు. మీ కులములో కాకపోయినా మీకు తెలిసిన ఇతర హిందూ కుటుంబంలోని మంచి సంబంధం నిర్ణయించుకోండి మీకు, స్నేహకు నచ్చినది. ఇంతకీ స్నేహ మనస్సు తెలుసుకున్నారా లేదా ? ఆమె ఈ తరం అమెరికన్ పిల్ల. ఆమె అభిరుచులు, శ్రేయస్సూ రెండూ మీరు గమనించాలి.'

రెడ్డిగారిలో ఉత్సాహం పెరిగింది. 'శర్మగారూ ! కొత్త కొత్త పంథాలను చొరవగా వివరించారు. పప్పు అన్నం తినే మీకు ఇంత ధైర్యం ఎవరిచ్చారండీ? నీతి నిజాయితి ముఖ్యం, కులం ఆ తరువాతే అనటానికి.'

శర్మ : అంతా ఏడుకొండలవాని దయే. సహస్రకోటి సమస్యలకు అనంత కోటి ఉపాయాలు. త్వరలో ముహూర్తం పెట్టించండి. మీ సందడిలో మా పప్పు అన్నం మరువకండి. ఇక లేస్తాను. మా ఆవిడ నేను తిరిగి చేరితేగాని ముద్ద ముట్టదు.